

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Α. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΩΝ.
ΑΔΙΑΣΕΙΣΤΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ
ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ Φ. Σ. ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ

ΑΘΗΝΑ 2026

Η Ελληνικότητα των Μακεδόνων. Αδιάσειστα Αρχαιολογικά και Γλωσσολογικά Τεκμήρια

Επειδή το θέμα της εθνικότητας των Μακεδόνων ταλανίζει από τις αρχές του 20ου αιώνα μέχρι σήμερα την πολιτική ζωή των Βαλκανικών χωρών που με την κατάλληλη προπαγάνδα επιχειρούν να στρεβλώσουν τα ιστορικά γεγονότα, θεωρούμε χρήσιμο και κρίσιμο να παραθέσουμε αμάχητα αρχαιολογικά, ιστορικά και φιλολογικά τεκμήρια, για να προσεγγίσουμε επιστημονικά και όχι πολιτικά το ζήτημα αυτό.

Για ευνόητους λόγους παραλείπονται τα μυθολογικά τεκμήρια, για να προβληθούν μόνο τα απολύτως επιστημονικά επιχειρήματα.

• **Ιστορικά-Αρχαιολογικά**

Για την εθνικότητα του λαού που κατοικούσε στη Μακεδονία, όπως και στη Θράκη, όταν ο Δαρειός ο Μέγας επεξέτεινε τις κατακτήσεις του στην ευρωπαϊκή ήπειρο μέχρι τον Δούναβη το 513 π.Χ., έχουμε ένα **αμάχητο τεκμήριο**, δηλαδή μια περσική πηγή που είναι μια **τρίγλωσση επιγραφή στον τάφο του Δαρείου** (που πέθανε το 486 π.Χ.) στην περιοχή **Naqsh-e Rostam**, 5 χιλιόμετρα βορείως της **Περσέπολης**, όπου βρίσκονται οι τάφοι των **Αχαιμενιδών βασιλέων**. Στην επιγραφή αυτή, που είναι γραμμένη στα αρχαία περσικά, στα ελαμιτικά και στα βαβυλωνιακά καταγράφονται εν είδει *descriptio orbis* οι υποτελείς λαοί της περσικής αυτοκρατορίας. Στη Μικρά Ασία καταγράφονται, ανάμεσα στους υποτελείς λαούς και οι **Yauna**, για τους οποίους δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ιστορικά ότι ταυτίζονται με τους Έλληνες, δηλαδή τους Ίωνες, οι οποίοι κατοικούσαν στη συγκεκριμένη περιοχή από τον Α' (1050 π.Χ.) και κυρίως τον Β' (800 π.Χ.) Ελληνικό Αποικισμό. Από αυτούς, δηλαδή τους Ίωνες, άλλωστε, μας ονομάζουν οι ανατολικοί λαοί ακόμα και σήμερα Γιουνάν και Γιουνανιστάν. Στη στήλη που αναφέρεται στην ευρωπαϊκή ήπειρο καταγράφονται **Θράκες** και οι **Yauna Takabara**, που μεταφράζεται κατά λέξη Ίωνες με **ασπιδόμορφο κάλυμμα κεφαλής**. Οι Πέρσες, δηλαδή, συνάντησαν πάλι Ίωνες, τουτέστιν Έλληνες στη Μακεδονία, μόνο που αυτοί διέφεραν ως προς την εμφάνιση, γιατί φορούσαν ένα κάλυμμα στο κεφάλι τους. Οι Πέρσες με άλλα λόγια αναγνώρισαν τα βασικά

χαρακτηριστικά, δηλαδή γλώσσα και θρησκεία, που γνώριζαν ήδη τους Ίωνες της Μικράς Ασίας. Κατά τη γνώση τους άλλωστε συνήθως διέκριναν τα φύλα μιας εθνικότητας από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ή από τις τοποθεσίες όπου κατοικούσαν. Οι Σάκες π.χ. αναφέρονται με διαφορετικές ονομασίες ανάλογα με τα ιδιαίτερα φυλετικά ή γεωγραφικά χαρακτηριστικά τους, υπάγονταν όμως όλοι σε ένα έθνος, στους Σάκες ίδιο συνέβη και με τους Ίωνες. **Σωστά οι ερευνητές έχουν ομόφωνα δεχτεί ότι οι Yauna Takabara είναι οι Μακεδόνες, αφού αυτοί ήσαν μόνοι Ίωνες (=Έλληνες) που κατοικούσαν στην περιοχή αυτή, δηλαδή στη Μακεδονία (βλ. Cambridge Ancient History τόμ. IV, σελ. 247).**

Ότι πρόκειται για τους Μακεδόνες, αποδεικνύεται από τον τάφο διαδόχου του Δαρείου, Ξέρξη (πέθανε το 465 π.Χ.), που υπάρχει στο ταυτόσημο συγκρότημα, που αναφέρονται μόνο οι Ίωνες, αλλά όχι οι Yauna Takabara, οι οποίοι στο μεταξύ είχαν απελευθερωθεί από τον περσικό ζυγό.

• Φιλολογικά-Γλωσσολογικά

Η γλώσσα των Μακεδόνων

Οι διάφοροι αμφισβητίες της ελληνικότητας της μακεδονικής διαλέκτου προέβαλλαν ως επιχείρημα το γεγονός ότι δεν υπάρχει ένα κείμενο έστω ένα μικρό απόσπασμα της μακεδονικής διαλέκτου, για να μπορεί πιστοποιηθεί η δομή και το λεξιλόγιό της, ενώ υπάρχουν 150 διάσπαρτα λεξικά (Ησυχίου, Αμερία, ετυμολογικών έργων) από τα οποία οδηγούν ως προς τη φωνολογία σε λανθασμένα συμπεράσματα, δηλαδή από λέξεις όπως Βερενίκη, ἀδή (=αιθήρ), δάνος (=θάνατος) κ.τ.λ., εξήγαγαν μερικοί αρχαίοι συγγραφείς, όπως ο Πλούταρχος, το συμπέρασμα ότι τα ηχητικά **bh, dh, gh** τρέπονται στη μακεδονική διάλεκτο σε **ηχηρά ψιλά** **h g (=β, δ, γ)**, ενώ στην υπόλοιπη ελληνική γλώσσα τράπηκαν σε **άηχα** **δα** (=φ, θ, χ). Ότι αυτή εδώ η παρατήρηση οφείλεται σε τάση γενίκευσης ενός περιορισμένου φαινομένου αποδεικνύεται από το γεγονός ότι υπάρχουν πολλές μακεδονικές λέξεις που αγνοούν την τροπή αυτή, π.χ. **Βουκεφάλα**, **φάλαγξ**, **φόβος**, **φύλαξ**, **λόχος** κ.τ.λ., όπου παρατηρούνται τα δασύλα όπως και στις άλλες ελληνικές διαλέκτους. Υπάρχουν όμως και άλλες μακεδονικές λέξεις που έχουν στη θέση των δασύλων τα ψιλά, όπως **Βερενί**, **Βέροια**, **Βρύγες** κ.τ.λ. Η μη γενικευμένη χρήση αυτού του φαινομένου επιβεβαιώνεται και από το όνομα **Φίλιππος**, που απαντά σε μακεδονικά νομίσματα με **Φ** και όχι με **Β**. Τέτοιου είδους λάθη με τάσεις γενίκευσης των φαινομένων εμφανίζονται και στον Πλάτωνα, ο οποίος υποστήριξε ότι στην Ίωνική της Ερέτριας το **-θ** αντικαθιστούσε το **-ς** (**σκληρότης** ο

σκληρότης). Καμία όμως επιγραφική μαρτυρία δεν επιβεβαίωσε τη χρήση του -r στο τέλος των λέξεων, αλλά μόνο στη μέση. Επομένως η τροπή των δασέων σε ψιλά δεν αποτελεί διαλεκτικό φαινόμενο της μακεδονικής διαλέκτου και επομένως σε καμία περίπτωση η μακεδονική διάλεκτος δεν μπορεί να θεωρηθεί συγγενής με την ιλλυρική, όπως θέλουν μερικοί σλάβοι και γερμανοί γλωσσολόγοι (Georgiev, Kazarov, Kretschmer, Scherer).

Ένα άλλο γλωσσικό χαρακτηριστικό θεωρήθηκε ο σχηματισμός θηλυκών ουσιαστικών σε **-ισσα**, που κατά τους ανωτέρω γλωσσολόγους αντιστοιχεί στο ιλλυρικό **-izza**. Αλλά η μακεδονική λέξη **σάρισσα**, όπως και η λέξη **βασίλισσα** είναι προελληνικές, ενώ το ουσιαστικό **μακεδόνισσα** έχει προφανώς σχηματισθεί αναλογικά προς τις ελληνικές λέξεις **Κίλισσα, Φοίνισσα**.

Ένα άλλο διαλεκτικό χαρακτηριστικό είναι το επίθημα **-στ-** που απαντά στα ονόματα μακεδονικών φύλων ή κατοίκων, όπως **Ώρέσται, Λυγκησταί, Ἄργεσταίοι, Έορδισταί** κ.ά. οφείλεται σε αδιαμφισβήτητη ελληνική προέλευση, όπως αποδεικνύουν οι λέξεις **Ώρέστης, Θυέστης, ὄρηστης** κ.ά.

Απέναντι στις σποραδικές καταγραφές μεμονωμένων μακεδονικών λέξεων και στο επιχείρημα ότι δεν υπάρχει ενιαίο κείμενο της μακεδονικής διαλέκτου αντιπαραθέτουμε ένα **αμάχητο φιλολογικά τεκμήριο, μία πρόταση της μακεδονικής διαλέκτου του κωμικού συγγραφέα Στράττιδος σε ένα απόσπασμα από μια χαμένη κωμωδία με τον τίτλο Μακεδόνες (τέλη 5ου-αρχές 4ου αιώνα)**. Το απόσπασμα, στο οποίο συνομιλούν ένας αθηναίος και ένας μακεδόνας πολίτης έχει ως εξής: (Στράττις (Kassel - Austin fr. 29=Aθην., Δειπν. VII. 323 b) γούν ἐν «Μακεδόσιν» ἐρομένου τινὸς Ἄττικου ὡς ἀγνοοῦντος τὸ ὄνομα καὶ λέγοντος):

Αθ.: ἡ σφύραινα δ' ἐστὶ τίς;

Μακ.: κέστραν μὲν ἦν ὕμμες ὠττικοὶ κικλήσκετε.

Η πρόταση αυτή του Μακεδόνα αποδεικνύει περὶτρανα ότι η διάλεκτος των Μακεδόνων ήταν ελληνική και στη σύνταξη (καλῶ τινα+κατηγορούμενο) και στο λεξιλόγιο, το οποίο είναι της ελληνικής γλώσσας με καταφανείς επικές προσμίξεις (ὕμμες αιολικό, κικλήσκετε ιωνικό). Ο Φερεκύδης ο Λέσβιος (5ος αι. π.Χ.) που έζησε στην αυλή της Μακεδονίας την ίδια περίοδο μας πληροφορεί ότι η μακεδονική διάλεκτος είναι αιολική διάλεκτος,

άποψη που υποστηρίζεται από νεώτερους γλωσσολόγους, όπως ο Hoffmann, ενώ άλλοι, όπως ο Χατζηδάκις δέχονται ότι ανήκει στη δωρική.

Ένα άλλο αυθεντικό κείμενο μακεδονικής διαλέκτου προέρχεται από την επιγραφική μαρτυρία του λεγόμενου κατάδεσμου της Πέλλας, ενός κειμένου δηλαδή των μέσων του 4ου αι. π.Χ. που περιέχει μαγικά ξόρκια μιας γυναίκας, για να μην νυμφευθεί ο εραστής της Διονυσοφών άλλη γυναίκα πλην αυτής. Στο κείμενο αναγνωρίζονται, όπως και στο απόσπασμα του Στράττη, και δωρικοί τύποι (ταν αλλαν πασαν, χηραν, οποκα κ.τ.λ.), οι οποίοι είναι αφθονότεροι και αιολικοί (παρκαττιθεμαι) και επομένως είναι ένα αυθεντικό δείγμα της γνήσιας μακεδονικής διαλέκτου που μιλούσε ο απλός λαός και όχι της κοινής ελληνικής που επικράτησε σταδιακά στη Μακεδονία.

<p>1. [ΘΕΤΙ]ΜΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΝΥΣΟΦΩΝΤΟΣ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΓΑΜΟΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΩ ΚΑΙ ΤΑΝ ΑΛΛΑΝ ΠΑΣΑΝ ΓΥ</p>	<p>1. Της [Θετί]μας και του Διονυσοφώντος την τελετή και τον γάμο καταριέμαι, και των άλλων πασών γυ-</p>
<p>2. [ΝΑΙΚ]ΩΝ ΚΑΙ ΧΗΡΑΝ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΑΝ ΜΑΛΙΣΤΑ ΔΕ ΘΕΤΙΜΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΚΑΤΤΙΘΕΜΑΙ ΜΑΚΡΩΝΙ ΚΑΙ</p>	<p>2. [ναικ]ών, και χήρων και παρθένων, περισσότερο δε της Θετίμας, και αναθέτω στον Μάκρωνα και</p>
<p>3. [ΤΟΙΣ] ΔΑΙΜΟΣΙ ΚΑΙ ΟΠΟΚΑ ΕΓΩ ΤΑΥΤΑ ΔΙΕΛΕΞΑΙΜΙ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΟΙΗΝ ΠΑΛΛΙΝ ΑΝΟΡΘΕΑΣΑ</p>	<p>3. [στους] δαίμονες, όποτε εγώ αυτά ξετυλίξω και διαβάσω πάλι, έχοντας ξεθάψει τα</p>
<p>4. [ΤΟΚΑ] ΓΑΜΑΙ ΔΙΟΝΥΣΟΦΩΝΤΑ ΠΡΟΤΕΡΟΝ ΔΕ ΜΗ ΜΗ ΓΑΡ ΛΑΒΟΙ ΑΛΛΑΝ ΓΥΝΑΙΚΑ ΑΛΛ Η ΕΜΕ</p>	<p>4. [τότε] να παντρευτούν τον Διονυσοφώντα και όχι πριν. Να μην λάβει άλλη γυναίκα παρά εμένα</p>
<p>5. [ΕΜΕ Δ]Ε ΣΥΝΚΑΤΑΓΗΡΑΣΑΙ ΔΙΟΝΥΣΟΦΩΝΤΙ ΚΑΙ ΜΗΔΕΜΙΑΝ ΑΛΛΑΝ ΙΚΕΤΙΣ ΥΜΩΝ ΓΙΝΟ</p>	<p>5. Εγώ δε να γεράσω μαζί με τον Διονυσοφώντα και μηδεμία άλλη. Ικέτις σας γίνο</p>

6. [ΜΑΙ ΦΙΛ]ΑΝ ΟΙΚΤΙΡΕΤΕ
ΔΑΙΜΟΝΕΣ ΦΙΛ[Ο]Ι ΔΑΓΙΝΑΓΑΡΙΜΕ
ΦΙΛΩΝ ΠΑΝΤΩΝ ΚΑΙ ΕΡΗΜΑ
ΑΛΛΑ

6. [μαι, την φίλ]η σας να οικτίρετε, φίλοι
δαίμονες, την Δαγίνα (:), των φίλων της
πάντων εγκαταλελειμμένη, αλλά

7. [...]Α ΦΥΛΑΣΣΕΤΕ ΕΜΙΝ Ο[Π]ΩΣ
ΜΗ ΓΙΝΕΤΑΙ ΤΑ[Υ]ΤΑ ΚΑΙ ΚΑΚΑ
ΚΑΚΩΣ ΘΕΤΙΜΑ ΑΠΟΛΗΤΑΙ

7. [...] φυλάξτε μου, όπως μη γίνουν αυτά
και με κακό τρόπο η κακή Θετίμα να χαθεί

8. [...]ΑΛ[-].ΥΝΜ .. ΕΣΠΛΗΝ ΕΜΟΣ
ΕΜΕ ΔΕ [Ε]Υ[Δ]ΑΙΜΟΝΑ ΚΑΙ
ΜΑΚΑΡΙΑΝ ΓΕΝΕΣΤΑΙ

8. [...] και εγώ δε ευδαίμων και μακάρια
να γίνω

9. [-]ΤΟ[.] [-]. [-]. [-]. ..Ε.Ε.Ω[?]Α. [-]Ε..ΜΕΓΕ
[-]

Ο τάφος των Αχαιμενιδών και η τρίγλωσση επιγραφή

Σε κάθε περίπτωση η μακεδονική διάλεκτος είναι ελληνική γλώσσα, όπως αποδεικνύεται από το γεγονός ότι οι τραγικοί ποιητές μπορούσαν να παίζουν τα έργα τους στη Μακεδονία, όπου το ακροατήριο ήταν ελληνικό.

Επίσης τα ονόματα των μακεδονικών πόλεων, αν εξαιρέσουμε προελληνικά ονόματα, όπως Έδεσσα και Αιγαί, είναι γνήσια ελληνικά, όπως Δίον, Είδομένη, Εύρωπος, Άργος, Ηράκλεια κ.ά. Επίσης τα ονόματα των ποταμών Άλιάκμων, Αξίος, Βόρβορος, Ένιπεύς, Έρεγών, Έχέδωρος κ.ά. είναι ελληνικά. Αυτό επιβεβαιώνει την ελληνικότητα των πληθυσμών που κατοίκησαν τις περιοχές αυτές.

Ομοιότητες Μακεδονικής και Δυτικής Ελληνικής (Δωρικής).

- 1) -α- αντί -η-: κεβαλά, νικάτωρ, κοράσιον κ.τ.λ.
- 2) -δ- στη θέση -ζ-: δώραξ αντί ζώραξ, ἄδδα αντί ἄζα (=ξηρασία).
- 3) Γενική ενικού πρωτοκλίτων αρσενικών κυρίων ονομάτων σε -α αντί -ου: Πausανία (αντί -ου), Ἀμύντα (αντί -ου) κ.τ.λ.
- 4) Γενική πληθυντικού τριτοκλίτων ουσιαστικών σε -ἄν (από ἄων) αντί -ῶν: πελαγᾶν (αντί πελαγῶν).
- 5) -ας αντί -ος στα δευτερόκλιτα ουσιαστικά: Βουκεφάλας (αντί Βουκέφαλος), ἡμεροδόμας (αντί ἡμεροδρόμος).

Ομοιότητες Μακεδονικής και Αιολικής.

- 1) -vv- από -sv- ή -v-: κράννα (δωρ. κράνα, αττ. κρήνη), Ξενίας (αντί αττ. Ξενίας).
- 2) Ονομαστική πληθυντικού του β' προσώπου της προσωπικής αντωνυμίας: ὕμμες (αντί αττ. ὑμείς).

Επομένως το επιχείρημα ότι δεν υπήρχε μέχρι τώρα ένα απόσπασμα μακεδονικής διαλέκτου καταρρέει, λόγω της ύπαρξης του συγκεκριμένου αυτού χωρίου, το οποίο πέραν πάσης αμφιβολίας τεκμηριώνει τον ελληνικό χαρακτήρα της μακεδονικής διαλέκτου.

Συμπερασματικά και ο πληθυσμός και η γλώσσα είχαν αμιγή ελληνικό χαρακτήρα. Οι Μακεδόνες δηλαδή ανήκαν στο ελληνικό έθνος, που χαρακτηριζόταν από τα τρία χαρακτηριστικά που αναφέρει ο Ηρόδοτος (όμαιμον, ομόγλωσσον, ομόθησκον) και δεν αποτελούσαν εθνότητα, παρά μόνο φύλο ελληνικό, όπως αποτελούσαν ελληνικά φύλα οι Ίωνες, οι Αχαιοί, οι Αιολείς και οι Δωριείς.

- **Γεωγραφική διάκριση της Μακεδονίας σε Άνω και Κάτω**

Τέτοιου είδους διάκριση δεν υπάρχει στα αρχαία κείμενα ως γεωγραφικός και εθνικός προσδιορισμός των Μακεδόνων. Ο Θουκυδίδης (II 99) μιλά για το μακεδονικό φύλο των Λυγκηστών που κατοικεί στη Βόρεια Μακεδονία, **αλλά σπεύδει να διευκρινίσει ότι η όλη γεωγραφική περιοχή ονομάζεται Μακεδονία (τὸ ξύμπαν δὲ καλεῖται Μακεδονία).**

Πρέπει εδώ να σημειώσουμε ότι ο γεωγραφικός χώρος της Μακεδονίας πήρε το όνομά του από τους Μακεδόνες, όπως η Αχαΐα από τους Αχαιούς, η Ιωνία από τους Ίωνες κ.τ.λ. Είναι πραγματικά περιεργό να απαιτούν το αντίστροφο οι κάτοικοι των Σκοπίων, να ονομάζονται δηλαδή Μακεδόνες από τον γεωγραφικό χώρο, ο οποίος διατηρούσε βεβαίως το όνομα αυτό και κατά τη ρωμαϊκή περίοδο, δηλαδή ονομαζόταν provincia Macedoniae, ακριβώς λόγω της κατοίκησης του από Έλληνες. Είναι άλλωστε γνωστό ότι κατά την οθωμανική περίοδο ονομαζόταν εν μέρει και Vardarska. Όσον αφορά τώρα τη χρήση των όρων Άνω Μακεδονία ή Βόρεια Μακεδονία, αυτοί χρησιμοποιούνται επί του αυτού λαού, όπως δείχνει και η σύγχρονη ιστορία (Βόρειος Κορέα, Νότιος Κορέα). Η χρήση επίσης του επιθέτου Νέος σε ονόματα πόλεων ή κρατών προϋποθέτει οπωσδήποτε μετοίκηση ενός λαού και χρήση το παλιού ονόματός του (Νέα Έφεσος, Νέα Φώκαια, Νέα Υόρκη κ.τ.λ.).

- **Η έλευση των Σλάβων στη Βαλκανική**

Κατά τον εγκυρότερο ιστορικό του Βυζαντινού Κράτους, **Georg Ostrogorsky (Geschichte des byzantinischen Staates, München 1963), οι Σλάβοι διείσδυσαν στα Βαλκάνια τον 6ο μ.Χ. αιώνα και μετά και επομένως καμία παρουσία δεν είχαν την κλασική περίοδο στην επίμαχη περιοχή της Μακεδονίας, όπως άλλωστε πιστοποιείται και από την περσική επιγραφή του 5ου αιώνα π.Χ.**

- **Η εθνικότητα των κατοίκων της ΠΓΔΜ**

Ως προς την εθνικότητα του κράτους αυτού αρκούν όσα υποστήριξε ο αρχηγέτης του, **Κίρο Γκλιγκόρφ:** «Εμείς είμαστε Σλάβοι. Δεν έχουμε καμία σχέση ούτε με τον Αλέξανδρο ούτε με τους Μακεδόνες.» Το να υποστηρίζεται όμως από κάποιους ότι έχουν δικαίωμα να αυτοπροσδιορίζονται εθνικά είναι βέβαια σωστό, αρκεί αυτός ο εθνικός προσδιορισμός να μην ελαύνεται σκοπίμως από

αλυτρωτικές σκέψεις και να μην έχει επιθετικά χαρακτηριστικά. Στην προκείμενη περίπτωση είναι αλήθεια ότι προωθήθηκε η πλαστογραφία της Ιστορίας σε βάρος μας και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η ελληνική εξωτερική πολιτική δεν αντιμετώπισε έγκαιρα και με τη δέουσα σοβαρότητα το πρόβλημα, όταν ο Τίτο μεταπολεμικά προσπαθούσε να δώσει ταυτότητα σε ένα ομόσπονδο κρατίδιο που εστερείτο εσωτερικής συνοχής και ομοιογένειας.

• Το γλωσσικό ιδίωμα του κράτους

Όλες οι γλωσσολογικές έρευνες έχουν καταδείξει αναμφίβολα ότι πρόκειται για ένα σλαβικό ιδίωμα με πολλές βουλγαρικές προσμείξεις. Μάλιστα προς την πλευρά της Βουλγαρίας αυτές είναι περισσότερες, ενώ είναι λιγότερες προς την πλευρά της Σερβίας.

Αυτά από επιστημονικής πλευράς. Γιατί από πολιτικής πλευράς το θέμα εξαρτάται από την οπτική γωνία που το βλέπει κανείς ή από την ιδεολογία και τα συμφέροντα που υπηρετεί. Πάντως, αν επικρατήσει με οποιοδήποτε τρόπο το όνομα Μακεδονία στον προσδιορισμό της κρατικής αυτής οντότητας θα σημάνει πολιτικά και ιστορικά την πλήρη επικράτηση της προπαγάνδας επί της ιστορικής πραγματικότητας.

Βιβλιογραφία (σε αυστηρή επιλογή)

Cambridge Ancient History τόμ. IV, Cambridge 1982

R. Rollinger, "Yauna Takabara und Maginnata Tragende, Ionier. Zum Problem der Griechischen Thronträger-Figuren in Naqsh-e Rostam und Persepolis", *Oriens et Occidens* 12, 2006, 365-400

N. G. L. Hammond, *A History of Macedonia*, ελλ. μετ. Θεσσαλονίκη 2018

G. Ostrogorsky, *Geschichte des byzantinischen Staates*, ελλ. μετ. Αθήνα 1978

N. Ανδριώτης. *Το ομόσπονδο κράτος των Σκοπίων και η γλώσσα του*, Θεσσαλονίκη 1960

26

27

28

Πλατεία Αγ. Γεωργίου Καρύτση 8,
10561 Αθήνα

parnassosphil@gmail.com
www.lsparnas.gr